

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Саме під час створення майбутніми вчителями творчого методичного продукту, зокрема під час проектування уроку математики, стає важливим оволодіння уміннями розв'язувати як стандартні так і проблемні методичні задачі. З іншої позиції, запорукою ефективного виконання майбутніми вчителями професійних функцій, зокрема високий рівень підготовки до кожного уроку, є ціла низка факторів: знання нормативних документів, знання методики опанування окремих питань програми, вміння добирати найбільш ефективні навчальні технології для досягнення поставлених завдань та ін..

З огляду на це, в робочій програмі навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Математика»» перший змістовий модуль «Загальні питання методики навчання математики в початковій школі» присвячений вивченню двох тем: 1) «Методична система навчання математики учнів початкових класів»; 2) «Сучасний урок математики в початковій школі». Під час вивчення першої теми у студентів є можливість ознайомитися із нормативною базою початкової школи (Держстандартом, навчальною програмою з математики); методами, формами і засобами навчання математики в початковій школі, сучасними навчальними технологіями у навчанні математики в початковій школі, моделями уроку за умови його побудови за різними навчальними технологіями. В наступній лекції вже розглядається календарно-тематичне планування уроків математики, мета і завдання уроку математики, структура комбінованого уроку математики.

Далі майбутні вчителі повинні вміти складати проекти уроків, в яких розгорнуто прописано і методику роботи на окремих етапах уроку, і методику роботи над певними завданнями із визначенням форм організації діяльності учнів на уроці, засобів навчання. Тому в планах практичних заняттях зазначено більш детальний розгляд окремих елементів лекції на прикладах. Пропонуємо студентам переглянути фрагменти уроків, самостійно розробити окремий етап уроку, розв'язати стандартні та проблемні методичні задачі. Тому, першочерговим завданням стає підготовка майбутніх вчителів до створення розгорнутих проектів уроків з чітко визначеним змістовим наповненням у вигляді системи навчальних завдань та методикою роботи над ними, із чітко вписаними вказівками, які виконують учитель та учні на кожному з етапів уроку тощо.

Так, до практичного заняття на тему «Сучасний урок математики в початковій школі» пропонуємо студентам виконати наступні завдання для самостійної роботи:

1. Ознайомтеся із конспектами уроків № 1–8 за посиланням: [http://skvor.info/publications/read.html?id\[12\]](http://skvor.info/publications/read.html?id[12])), зверніть увагу на мету й задачі уроку; на зміст етапів уроку та визначіть форми роботи, що використано при виконанні завдань.

2. Передивіться відеозаписи уроків математики, що подані на сайті: <http://skvor.info/teachers>.

3. Проаналізуйте один з уроків математики, що подано на сайті: <http://skvor.info/teachers/1-class/video-lessons>. за розглянутою структурою. Дайте відповіді на такі запитання: а) Як вчитель здійснює мотивацію навчально-пізнавальної діяльності учнів? б) Які форми роботи застосовано на етапі актуалізації опорних знань та способів дії? в) Як здійснює пояснення нового матеріалу та його первинне закріплення (якщо урок комбінований)? г) Які форми роботи застосовано вчителем на етапі закріплення; формування вмін та навичок?

Пізніше, під час вивчення наступних питань програми «Методика навчання освітньої галузі «Математика»», студентам неодноразово пропонується спроектувати нові знання в площину розробки системи навчальних завдань, а також окремих елементів проекту уроку з метою формування проектувально-моделювальної складової їх методичної компетентності.

Література

1. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>

2. Скворцова С.О. Методична задача в контексті діяльності вчителя [Текст] / С.О. Скворцова// Перспективні напрями наукових досліджень – 2015 : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Т. 2. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2015. – С. 45-46.

МЕТОДИКА ПОБУДОВИ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гаран М. С.

Херсонський державний університет, Україна

Швидкі темпи інформатизації всіх сфер суспільства призвели до значних змін як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності сучасної людини. Інформатизація освіти, як відповідь на виклики сучасності, є, в свою чергу, одним з основних напрямів підвищення її якості.

5. Визначення вимог, яким має задовольняти мультимедійний методичний комплекс. Результат: визначення системи вимог (психологічних, дидактичних, методичних, організаційних тощо) до мультимедійного методичного комплексу дисципліни.

6. Розробка всіх складників комплексу, відповідно до визначених вимог; їх структурування; побудова мультимедійного методичного комплексу дисципліни. Результат: розробка мультимедійного методичного комплексу дисципліни.

7. Створення методики використання окремих компонентів мультимедійного методичного комплексу дисципліни. Результат: підготовка методичних рекомендацій до використання мультимедійного методичного комплексу дисципліни.

Література

1. Гаран М. С. Методика використання мультимедійного методичного комплексу навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Математика»»: [метод. рекомендації] / М. С. Гаран. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2016. – 108 с.

2. Гаран М. С. Перевірка ефективності використання мультимедійного методичного комплексу у процесі методичної підготовки майбутніх учителів початкових класів до навчання математики / М. С. Гаран // Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя 28-29 жовтня 2016 р. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2016. – С. 43–47.

3. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#n13>. – Назва з екрану.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Запорожченко Т. П.

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Україна

Удосконалення процесу фахової підготовки майбутнього педагога, зокрема формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів, є необхідною умовою реалізації компетентнісного підходу та вимагає удосконалення всіх складових освітнього процесу. Питання впровадження інноваційних форм, методів та засобів навчання в освітній процес вищих навчальних закладів є актуальною не лише в Україні, але й в інших країнах. Широкого відображення ця проблема набула у наукових працях зарубіжних авторів. Окремий інтерес становлять англomовні науково-педагогічні розвідки з питання здійснення інноваційних змін у процесі підготовки компетентного фахівця.

В. Джеймс у праці «Цифрова злива: поширення інформаційних технологій на всій території Сполучених Штатів, Європи та Азії» («The Digital Flood: Diffusion of Information Technology across the United States, Europe, and Asia») розкрив особливості залучення інноваційних технологій в освітній процес вищих навчальних закладів Великої Британії. Система професійної підготовки вчителів у Великобританії характеризується використанням інноваційних методів та нових гнучких технологій, які забезпечують різноплановість та диференціацію у навчальному процесі. Ця тенденція передбачає створення для студентів можливостей займати активну позицію у навчальному процесі, освоювати новий досвід на основі цілеспрямованого формування творчого і критичного мислення, набуття власного досвіду тощо. Пріоритетною є концепція залучення в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, що передбачає розвиток здатності вмілого та гнучкого їх використання, а також вироблення відповідних знань і умінь в процесі навчання. Важливе місце відводиться дистанційному навчанню та технологічним засобам, які є основою інформаційних технологій [1].

Особливостей розвитку дистанційної освіти у Великій Британії присвячена і праця С. Беч, Ф. Хейнес та Л. Сміза «Онлайн навчання та викладання у вищій освіті» («Online Learning and Teaching in Higher Education»). Автори зазначають, що основною рисою дистанційної освіти у вищій педагогічній освіті країни є створення навчально-інформаційного середовища, що включає комп'ютерні інформаційні джерела, електронні бібліотеки, відеотеки і аудіотеки, книги й навчальні посібники. Складовою частиною такої системи є слухачі та викладачі, які взаємодіють один з одним за допомогою сучасних телекомунікаційних засобів. Таке навчальне середовище надає унікальні можливості особам, які навчаються, отримати знання як самостійно, так і під керівництвом персональних тьюторів, які закріплюються за кожним студентом та здійснюють науково-методичну допомогу на всіх етапах самостійної роботи. Вони пропонують конкретний навчальний план і мають можливість спостерігати за процесом роботи студента з навчальним матеріалом, контролювати хід

виконання лабораторних робіт, втручатися у процес навчання, а також призначати додаткові тести, змінюючи за необхідності умови складання іспитів [2].

Б. Коліс, І. Ніколова та К. Марчева у посібнику «Інформаційні технології в педагогічній освіті: досвід для країн з перехідною економікою» («Information technologies in teacher education: issues and experiences for countries in transition») наголошують на різноманітності педагогічних технологій у вищій освіті Нідерландів. Автори зазначають, що невід'ємною складовою освітнього процесу є впровадження інноваційних технологій, зокрема комп'ютера. Широко поширені державні програми з підтримки інноваційної діяльності. У зв'язку з необхідністю використання комп'ютера на уроках у початковій та середній школі постає проблема необхідності набуття комп'ютерної грамотності вчителями. Це питання вирішується шляхом формування відповідних навичок в межах університетської освіти, створення спеціальних центрів із надання педагогічним працівникам знань роботи з комп'ютером, залучення вчителів до взаємонавчання [3].

З огляду на розглянуті праці можемо виокремити ключові їх ідеї, використання яких можливе у системі вищої освіти України: широке залучення в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій; розробка та впровадження електронних видань, посібників, комп'ютерних навчальних систем, мультимедійних комплексів, електронних систем тестування; створення навчально-інформаційного середовища, що включає комп'ютерні інформаційні джерела, електронні бібліотеки, відеотеки і аудіотеки, книги й навчальні посібники; надання педагогічним працівникам знань роботи з комп'ютером, залучення вчителів до взаємонавчання.

Література

1. James W. The Digital Flood: Diffusion of Information Technology across the United States, Europe, and Asia / W. James. – Oxford : EH.Net, 2012. – 397 p.
2. Bach S., Haynes Ph., Smith L. Online Learning and Teaching in Higher Education / S. Bach, Ph. Haynes, L. Smith. – Maidenhead : Open University Press, 2007. – 218 p.
3. Information technologies in teacher education: issues and experiences for countries in transition / Edited by B. Collis, I. Nikolova, K. Martcheva. – Netherlands, 2004. – 317 p.

СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З МАТЕМАТИКИ – ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Кисільова-Біла В. П.

ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет», Україна

Проблема організації самостійної роботи студентів у ВНЗ України і, зокрема, самостійна робота з математики у професійній підготовці вчителя початкових класів, набуває пріоритетного значення у зв'язку з інтеграцією вітчизняної освітньої системи до Європейського освітнього простору.

У відповідності до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 013.Початкова освіта у вищому педагогічному навчальному закладі, одна з основних вимог до підготовки спеціаліста пов'язана із необхідністю самостійного вивчення дисциплін. Для математики це складає більше 50% (4,8 кредиту) навчального часу. Збільшується не лише обсяг матеріалу, що відводиться на самостійне опрацювання, а й ускладнюється його зміст. Тому необхідна чітка, обґрунтована на принципах концепція особистісно орієнтованої освіти, *система організації самостійної роботи студентів з математики*. В сучасних умовах – це не тільки одна з вимог якісної підготовки їх до професійної педагогічної діяльності, а й засіб самоорганізації кожного студента у педагогічному процесі в якості його повноправного суб'єкта.

Компетентнісний підхід вимагає від сучасного вчителя початкових класів працювати з дитиною не на індивідуальному рівні (врахування інтелекту дитини, операційної успішності, виконання запланованих функцій), а на *особистісному рівні*, коли в полі зору вчителя знаходяться життєві смисли, особистісна самоорганізація та особистісні функції дитини. І це повинен враховувати викладач вищої педагогічної школи, пам'ятаючи що предметно підготовлений учитель може навчити вихованця цілком певним, конкретним речам, упускаючи при цьому головну, змістовну функцію педагогічної діяльності – це освіта людини взагалі. Тому система організації самостійної роботи студентів з математики повинна бути сьогодні вибудована з врахуванням розуміння сутті природи освіти, яка орієнтована на особистість.

Особистісно орієнтована освіта (наукова школа д.пед.наук В.В. Серікова) передбачає створення в освітньому процесі ситуацій, які б запускали механізми функціонування і розвитку особистості, тобто ставили учнів у позицію, коли вони самі свідомо приймають рішення, висловлюють свою точку зору, беруть на себе відповідальність, тобто тренують свої моральні сили [5].